

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Szirbikné dr. Makó Tímea ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Adó Főigazgatósága alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2010. október 11. napján kelt 5.K.21.994/2010/8. számú ítélete ellen a felperes által 9. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 5.K.21.994/2010/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 10.000 /azaz tízezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Dél-alföldi Regionális Igazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a 2010. május 5. napján kelt számú határozatával a felperest könyvek, nyilvántartások előírásoktól eltérő módon történő vezetése miatt 350.000 Ft mulasztási bírság megfizetésére kötelezte. Döntését az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 172.§ /1/ bekezdés e. pontja, /21/ bekezdése, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 14.§-a, 15.§ /3/ és /6/ bekezdései alapján hozta meg. Indokolása szerint a bírság mértékének megállapítása során az adózó terhére értékelte, hogy adózási gyakorlattal rendelkezik, több éve hatályos, egyértelmű jogszabályi rendelkezést hagyott figyelmen kívül, és nem minősül "első mulasztónak", mert három éven belül vele szemben már sor került mulasztási bírság kiszabására. Az elsőfokú hatóság nem talált olyan körülményt, amely a bírság kiszabásának mellőzésére okot adott volna, ilyet az adózó sem adott elő, ezért a maximális kiszabható 500.000 Ft mértékből az adózó terhére 350.000 Ft mulasztási

bírságot szabott ki.

A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2010. június 8. napján kelt számú határozatával az elsőfokú határozatot helyben hagyta. Indokolása szerint az elsőfokú adóhatóság eleget tett a törvény által előírt mérlegelési kötelezettségének, a kiszabott mulasztási bírság összege arányban áll az elkövetett mulasztással, az eset összes körülményének figyelembe vétele alapján túlzottnak nem tekinthető.

A felperes keresetében az adóhatározatok megváltoztatását, és a bírság törlését kérte. Vitatta a mulasztási bírság jogalapját és annakösszepszerűségét is. A per első tárgyalásán vezető képviselője akként nyilatkozott, hogy keresetét az írásbeli egyezően fenntartja, majd a tárgyalás során az elsőfokú bíróság kérdésére előadta, hogy /8. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal/: "a mulasztás tényét elismeri, azonban álláspontja szerint az alperesi határozatban kiszabott 350.000 Ft mulasztási bírság eltúlzott mértékű. E mulasztás után nem volt indokolt ekkora összegű bírság kiszabása."

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy felperes a tárgyaláson a keresetét megváltoztatta, mulasztását elismerte, a jogszabálysértést abban látta megvalósultnak, hogy a vele szemben kiszabott bírság eltúlzott mértékű. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes terhére a mulasztás súlyához igazodó, az adózási érdeksérelemmel arányos bírság kiszabására került sor. A felperes sem a keresetlevelében, sem a tárgyaláson egyéb olyan új körülményre vagy tényre nem hivatkozott, amelyek alapot adtak volna a bírság összege tekintetében annak megállapítására, hogy az megalapozatlan, törvénytelenül eltúlzott mértékű lenne.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset teljesítését, illetve a bírság mértékének mérsékelését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénynek /a továbbiakban: Pp./ az ítélet indokolásának tartalmi elemeit szabályozó 221.§ /1/ bekezdését, mert a mulasztás jogalapja körében az indokolás hiányos: tényeket nem állapít meg, és mellőzésük indokát sem adja, ahogyan annak sem, hogy a könyvszakértői bizonyítási indítványnak miért nem adott helyt. A felperes kijelentette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, miszerint a keresetét megváltoztatta volna, mert azt nem módosította. A szabályzatok hiányának megállapítása az elsőfokú bíróság részéről bizonyítékok nélküli, a felperesi cáfoló ténymegállapításokat nem is értékelte, nem jelölte meg azt a jogszabályhelyet, amely szerint a korábbi mulasztási bírságnak nem

az összege, hanem a ténye értékelendő, továbbá, hogy rövid lejáratú kötelezettségei valójában tagi kölcsönök. Az ítélet sérti az Art. 172.§ /21/ bekezdését, ügyében adózási érdeksérelem nem történt.

Az alperes ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§-ának /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 3.§-ának /1/ bekezdése szerint a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. Az adóhatóság jogkövetkezményt: mulasztási bírságot akkor szabhat ki, ha az adózó az Art. 172.§-ában foglalt magatartás/oka/t megvalósítja. A felperes keresetében vitatta, hogy elkövetett volna az Art. 172.§-ában szabályozott, az adóhatóság által megállapított olyan magatartást, amely alapján szankcionálható lenne, és kifogásolta a terhére kiszabott mulasztási bírság mértékét is.

A Pp. közigazgatási pereket szabályozó XX. fejezetének 335/A.§ /1/ bekezdése alapján a felperes a keresetét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg. A /2/ bekezdés értelmében az /1/ bekezdésben foglalt rendelkezés nem zárja ki, hogy a fél a keresetét felemelhesse vagy leszállíthassa.

Az elsőfokú bíróság a perben egy tárgyalást tartott, amelynek során felperes a mulasztás tényét elismerte, e jognyilatkozatát a tárgyalásról készített jegyzőkönyv tartalmazza. A jegyzőkönyvben röviden le kell írni az eljárás menetét és az annak során történeteket; ha valamely kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentős, azt szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni; különösen fel kell tüntetni a jegyzőkönyvben: a felek által előadott vagy a periratokból felolvasott lényeges kérelmeket és nyilatkozatokat, ideértve a felek tényállításait és bizonyítási indítványait, valamint a keresetváltoztatást /Pp. 117.§ /1/ bekezdés, /2/ bekezdés b. pont/. A felperes nem kérte a jegyzőkönyvben foglaltaknak a Pp. 118.§ /2/ bekezdése alkalmazásával történő módosítását.

Miután a bíróság a Pp. 3.§-ának /2/ bekezdése alapján - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, és felperes a tárgyaláson /a jegyzőkönyvben is rögzítetten/ a mulasztási bírság jogalapját képező mulasztást elismerte, az elsőfokú bíróságnak a megváltoztatott kereset alapján kellett a továbbiakban eljárnia.

A bíróság a per érdemében ítélettel határoz /Pp. 212.§ /1/ bekezdés/. Az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, a döntés azonban nem terjedhet túl a kereseti kérelmen /Pp. 213.§ /1/ bekezdés, 215.§/. Az elsőfokú bíróság a felperes megváltoztatott kereseti kérelmén nem túlterjeszkedve döntött arról, hogy a mulasztási bírságösszege körében jogszerűek-e az adóhatározatok, ítéletének a rendelkező része, és a Pp. 221.§ /1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolásának tényállása és jogi indokolása a mulasztási bírságösszege vitató kereseti kérelemre vonatkozik. A felperes kereseti kérelmének megváltoztatásával okafoyottá vált a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvány is.

Az Art. 172.§ /1/ bekezdés e. pontja szerint az adózó 500.000 Ft-ig terjedő mulasztási bírsággal sújtható, ha a jogszabályokban előírt bizonylatok kiállítását, illetve könyvek, nyilvántartások vezetését elmulasztja, a bizonylatokat az előírásoktól eltérően állítja ki, a könyveket, nyilvántartásokat hiányosan vagy az előírásoktól eltérően vezeti vagy a számviteli törvényben meghatározott pénzügyi szabályzatra vonatkozó rendelkezéseket megsérti. A /21/ bekezdés értelmében a mulasztási bírság kiszabásánál az adóhatóság mérlegeli az eset összes körülményét, az adózó jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát, továbbá azt, hogy az adózó, illetve intézkedő képviselője, alkalmazottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt-e el. A körülmények mérlegelése alapján az adóhatóság a mulasztás súlyához igazodó, az adózási érdeksérelemmel arányos bírságot szab ki, vagy a bírság kiszabását mellőzi. E jogszabályhelyek alkalmazásával az adóhatóság felperest - az általa elismert mulasztás miatt - 350.000 Ft mulasztási bírsággal sújtotta.

Az Art. 1.§-ának /2/ bekezdése alapján az adózó és az adóhatóság e törvénynek és más törvényeknek megfelelően gyakorolhatja jogait és teljesíti kötelezettségeit. Ha a törvény az adóhatóságot mérlegelésre jogosítja fel, azt csak a felhatalmazás céljának megfelelően, a törvényes keretek között gyakorolhatja. Az elsőfokú bíróságnak eljárása során figyelemmel kellett lennie a Pp. 339/B.§-ára, amely szerint mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik.

A bíróság közigazgatási perben, a mérlegelési jogkörben hozott határozat felülvizsgálata során az eljárási szabályok érvényesítését, a tényállás kellő feltárását, a bizonyítékok

okszerű mérlegelését, és ezeknek a határozat indokolásában történő megjelenítését vizsgálja felül. A bíróság tehát e körben nem jogosult méltányossági jogkört gyakorolni, a Pp. 339/B.§-ában meghatározottakat kell vizsgálnia a határozat jogszerűsége szempontjából.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a közigazgatási eljárás teljes anyagát értékelte, a kellő mértékben feltárt tényállás elemeit, a tényeket, körülményeket, bizonyítékokat mérlegelte, határozatában a mérlegelés szempontjait is rögzítette, indokolásából mérlegelésének okszerűsége megállapítható. Az Art. 172.§ /21/ bekezdésében tényállási elem a mulasztás gyakorisága, amelyet az elsőfokú bíróság és az alperes helyesen vizsgált. A felperes nem hivatkozott az adóhatóság által el nem bírált tényre vagy körülményre, önmagában pedig az a körülmény, hogy felperes az adózási érdeksérelemhez mérten a mulasztási bírságot eltúlzottnak értékelte, sem az alperesi határozat, sem a jogerős ítélet jogsértő voltának megállapításához nem vezethet. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a felperes magtartásának törvényes jogkövetkezménye /Art. 172.§ /1/ bekezdés e. pont/ volt a mulasztási bírsággal való szankcionálás az elsőfokú bíróság által helytálló döntéssel a bírságösszegezés körében is jogszerűnek minősített alperesi határozat alapján.

Mindezek folytán a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet, amely a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyeket nem sértette meg, a Pp. 275.§-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 270.§-ának /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

A felperes felülvizsgálati kérelmén a felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt, ezért annak viseléséről a Legfelsőbb bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

Budapest, 2011. szeptember 29.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke,
Krisztina sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró

Dr. Kurucz

A kiadmány hitelével:

tisztviselő